

VIOLÈNCIA: TOLERÀNCIA ZERO

Si es realitzen diferents activitats es recomana emplenar una fitxa per a cadascuna d'elles.

Fitxa del projecte

Any de la formació*	2012
Trimestre en què s'ha fet l'activitat* <i>(Trieu-ne un)</i>	
Comunitat autònoma* <i>(Trieu una comunitat)</i>	Catalunya
Centre educatiu <i>(Nom del centre)</i>	
Títol del projecte* <i>(Títol de l'activitat que es proposa fer)</i>	Sexisme, identitat de gènere i amor romàntic.
Autors / es* <i>(Poseu el nom de cada autor en una línia)</i>	Núria Gelabert Sala
Etape educativa* <i>(Trieu una o més etapes i esborreu la resta)</i>	Educació Secundària Obligatoria (ESO)
Curs* <i>(Trieu un o diversos cursos pertanyents a l'etapa triada)</i>	3r ESO
Temàtica* <i>(Trieu-ne una o més i esborreu la resta)</i>	Gènere i sexisme Relacions de parella
Resum breu* <i>(Extensió aproximada de 7 línies o 70 paraules)</i>	Treballarem sobre els estereotips de gènere i les relacions de parella mitjançant l'anàlisi d'anuncis publicitaris i de la pel·lícula «Crepúsculo», respectivament. Hi haurà parts de la feina que es faran individualment i altres que es faran en petit o gran grup.
Tipus d'activitat <i>(Trieu un tipus d'activitat i esborreu la resta)</i>	Anuncis TV / ràdio / Internet
Presentacions dels tallers <i>(Indiqueu si cal utilitzar alguna presentació dels tallers del Programa per fer l'activitat)</i>	Cap
Altres materials <i>(En el cas que s'hagi utilitzat algun arxiu que no es pugui incloure dins de l'apartat d'annexos d'aquest document, indiqueu el nom exacte de l'arxiu que envieu juntament amb aquest arxiu)</i>	VT0FP011_presentacio_per_acompanyar.ppt
Durada aproximada* <i>(Trieu el nombre de</i>	3

VIOLENCIA: TOLERÀNCIA ZERO

<i>sessions de 60 minuts necessàries per realitzar l'activitat a l'aula. Elimineu la resta)</i>	
Idioma* (Trieu l'idioma)	Català

VIOLENCIA: TOLERÀNCIA ZERO

Projecte

En aquesta part del document es desenvolupa la proposta de treball de l'activitat.

Descripció breu del centre
Presentació* <i>(Introducció i justificació del perquè s'ha plantejat fer l'activitat.)</i>
El mite de l'amor romàntic basat en les relacions patriarcals és un dels factors que més influeix en el nostre desenvolupament a l'hora d'iniciar les primeres relacions amoroses. Per tots els elements de desequilibri i desigualtat que comporta en les relacions de parella, en especial per a les dones, crec que aquest és un aspecte molt important a tractar amb els i les adolescents. Intentarem desmitificar-lo fent que vegin els aspectes negatius de les relacions basades en aquest tipus d'"amor" (tan atractiu per a les adolescents), i mostrar-los que aquest és el producte dels <i>inputs</i> culturals que hem anat rebent des de petits/es i no un "estat natural" d'enamorament.
Descripció breu del grup amb el qual es treballarà *
Val a dir que aquest miniprojecte queda emmarcat en el Pla de Convivència del centre. El grup en el qual s'aplicarà, la meua tutoria de 3r d'ESO, compta amb unes sessions prèvies relacionades amb els "valors" sexistes i amb la violència de gènere, impartides tant des de Tutoria com des de la matèria de Ciutadania. Després de les sessions pilot del curs, la Policia Municipal oferirà una sessió informativa sobre prevenció de la violència de gènere als alumnes de 3r d'ESO. És per aquesta raó que he dividit la implementació del projecte en 2 fases. Entenc que l'exercici ha de respondre a la realitat que s'aplicarà a l'aula però també a una mena d'"unitat didàctica". La primera fase no la implementaré a l'aula, ja que ja ha estat prou treballada al llarg del curs amb els/les nostres alumnes, però la incloc en la presentació de les activitats perquè em sembla una bona manera d'introduir el tema de l'amor romàntic en cas de no haver-lo treballat anteriorment a l'aula. La segona fase ens permetrà (juntament amb altres activitats ja realitzades amb el grup) preparar-los per a la sessió de tancament que oferirà la Policia Local.
Objectius* <i>(Finalitat de l'activitat. Poden definir-se objectius generals i / o específics.)</i>
Els objectius concrets de les sessions serien els següents: <ul style="list-style-type: none">• Fer veure als i les adolescents, a partir de la publicitat, com els rols sexistes són presents en la nostra societat i com des de petits/es han estat sotmesos a la culturalització sexista des de tots els àmbits.• Qüestionar els mites de l'amor romàntic, és a dir, desmitificar-los fent evidents els aspectes negatius que comporta.• Fer una reflexió crítica sobre els aspectes culturals que han anat bastint aquesta idea d'amor romàntic tant des de l'àmbit familiar com des del de la socialització.
Previsió de conflictes previs i resultats esperats <i>(Explicació dels resultats esperats i dels problemes o conflictes que es preveu que es podrien produir durant el desenvolupament de l'activitat.)</i>
La resposta que espero és l'acord total pel que fa als estereotips més evidents com ara: dona objecte, home que no fa tasques de casa, etc., però serà més difícil una unanimitat pel que fa als rols en les relacions afectives (anunci Heineken, per exemple). Bona part de les noies, no totes, segueix donant suport a una dependència femenina i una dominació masculina. Pel que fa als nois serà més difícil que parlin d'aquest darrer aspecte i potser la majoria qualificarà aquesta diferència com a "natural", fins i tot els qui han patit algun episodi de violència familiar.
Metodologia / pautes de treball* <i>(Explicació de la metodologia que s'utilitzarà per treballar l'activitat. Si hi ha materials relacionats com ara qüestionaris, textos, etc. es referenciaran aquí i s'inclouran al final del document com a annexos.)</i>
Dividim el projecte en 2 fases. La primera correspondria al bloc temàtic "Sexisme i identitat de gènere" i la segona al bloc temàtic "L'amor romàntic".

VIOLÈNCIA: TOLERÀNCIA ZERO

La metodologia i procediment per a dur a terme la **primera fase** seria la següent:

- 1.1. Presentació de l'activitat.
- 1.2. Visionat de 2 anuncis ("McPepito" i "Heineken").
- 1.3. Activitat de grup-classe: posar en comú els rols d'home i dona observats en els dos anuncis. Escriure'ls a la pissarra.
- 1.4. Activitat en grups petits: divisió per grups de 4 o 5 alumnes, tenint en compte la paritat. Hauran d'escollir 2 anuncis d'entre els proposats i extreure'n els diferents rols atribuïts.
- 1.5. Activitat en grups petits: relacionar els rols destacats anteriorment (o d'altres que puguin sorgir) amb l'experiència viscuda des de petits i separant-la per àmbits: família, amistats i escola.
- 1.6. Activitat de grup-classe: posada en comú del treball per grups. Escriure-ho a la pissarra diferenciant-ne els àmbits abans esmentats.
- 1.7. Activitat de grup-classe: reflexionar sobre els estereotips d'home i dona, si es tracta de qüestions objectivament relacionades amb el sexe masculí o femení o si estan relacionades amb una transmissió cultural basada en el predomini dels valors masculistes i que poden afectar al lliure desenvolupament de nois i noies com a persones.

La metodologia i procediment per a dur a terme la **segona fase** seria la següent:

- 2.1. Presentació de la sessió i objectius.
- 2.2. Presentació dels mites de l'amor romàntic que poden ser més propers als i a les adolescents. Dinàmica de grup-classe i participació de l'alumnat en les definicions de:
 - Mite de la mitja taronja.
 - Mite de la gelosia.
 - Mite de l'omnipotència de l'amor.
 - Mite de la passió eterna.
 - Mite de l'aparellament (la parella és l'estat natural).
- 2.3. Quines idees negatives comporten les anteriors creences. Dinàmica de grup-classe amb aportacions de les vivències personals o d'altri per part de l'alumnat.
 - Donar-se totalment a l'altre/a i fer d'ell/ella el centre de l'existència.
 - Perdonar i justificar en nom de l'amor.
 - Idealitzar i no veure els defectes.
 - Pensar tot el temps en la parella perdent, així, la concentració.
 - Viure experiències intenses de patiment i felicitat.
 - La vida sense ell/ella no té sentit. Possessió.
- 2.4. Quins comportaments perniciosos poden comportar les anteriors idees i relacionar-los amb experiències pròpies tant de parella com d'altres àmbits (p.e. les amistats).
 - No suportar que la parella es relacioni amb altres (exclusivitat).
 - Controlar la manera de vestir, maquillar-se, etc. de l'altre/a.
 - Si sempre és ell qui decideix quan i on quedar.
 - Si el noi sent que t'ha de protegir com a dona.
 - Si la noia sent que ha de tenir una actitud maternal cap a ell.
 - Si per aconseguir el que vol et fa sentir culpable.
 - Si no es refia de tu i controla allò que dius (mirar mòbil).
- 2.5. Dinàmica en petits grups tenint en compte la paritat.

A cada grup se li assignarà un gènere (cançó, conte o pel·lícula) per tal que identifiqui almenys 3 elements relacionats amb l'amor romàntic, ja es tracti de creences o d'actituds. També hauran de posar un exemple que hagin viscut o escoltat en la seva infantesa o en l'actualitat, que il·lustri les posicions masculistes a les quals pot portar aquesta concepció de l'amor, per exemple: sentir dir a l'àvia o a la mare "quien bien te quiere te hará sufrir".

Posada en comú del treball (grup-classe).
- 2.6. Realització d'un qüestionari individual i comentari en grup de manera voluntària. El qüestionari permet una autovaloració dels propis models de comportament.
- 2.7. Dinàmica de grup-classe: visionat de la pel·lícula «Crepúsculo» incidint, abans, en tenir una visió crítica de la mateixa pel que fa als aspectes de relació entre els dos protagonistes.
- 2.8. Dinàmica de grup-classe: visionat d'un passatge escollit de «Crepúsculo», per tal de comentar el que pot comportar lliurar-se totalment a l'altre/a. Fer veure el perill que pot comportar aquesta idea a partir de les qüestions:
 - Per què la Bella no el deixa malgrat els perills que comportarà la relació?

VIOLÈNCIA: TOLERÀNCIA ZERO

- Què ha d'anar abandonant pel camí?
- Paga la pena?

2.9. Activitat de grup-classe: discussió de com hauria de ser una relació equilibrada partint de les afirmacions expressades en l'enllaç citat al punt 1.7 de l'apartat "materials necessaris".

Temporalització de les sessions de treball*

(Explicació del treball que es realitzarà durant cada sessió.)

1ª fase: 1 sessió de 60 minuts.

2ª fase:

2.1. Durada de la pel·lícula: 2 h.

2.2. Durada de la resta de les sessions: 1 o 2 h en funció de la participació de l'alumnat.

Materials necessaris*

(Llista de materials, el més detallada possible, que es necessitaran per fer l'activitat. Per exemple: vídeo de la pel·lícula "Cobardes", pissarra digital interactiva, paper i bolígraf, etc.)

Si es vol, es poden acompanyar les dues fases amb el PowerPoint "VT0FP011_presentacio_per_acompanyar.ppt".

Materials primera fase:

- Els aparells necessaris per projectar els anuncis a l'aula.
- Un ordinador per cada petit grup de treball.
- Les següents pàgines web:

<http://www.youtube.com/watch?v=6ISyZBzJ2s0> ("McPepito").

<http://www.youtube.com/watch?v=TgLRnW8NSI> ("Heineken") per a l'activitat grup-classe.

<http://www.youtube.com/watch?v=rh7R6NDb1go> per a l'activitat en grups.

Materials segona fase:

Per a l'aula

- La pel·lícula «Crepúsculo».
- Qüestionari individual que es troba a la pàgina següent:

<http://www.guiaviolenciadegenero.com/jovenes.php>

- El tall de la pel·lícula per fer l'activitat 2.8 de l'apartat de metodologia.

http://www.youtube.com/watch?v=9CFPp7WHTNY&feature=player_embedded#!

Per a consulta del professorat

- PowerPoints de les unitats 1, 2 i 3 donades al curs del programa «Violència:Tolerància Zero».
- <http://minoviomecontrola.blogspot.com.es/2010/02/crepusculo-un-amor-peligroso-o-un.html>
- <http://www.guiaviolenciadegenero.com/jovenes.php>
- FERRER PÉREZ, V., BOSCH FIOL, E., RAMIS PALMER, M., NAVARRO GUZMÁN, C.

Las creencias y actitudes sobre la violencia contra las mujeres en la pareja: determinantes sociodemográficos, familiares y formativos. Anales de Psicología, Norteamérica, 22, jul. 2006.

- FERRER PÉREZ, V., NAVARRO GUZMÁN, C., FERREIRO BASURTO, V., ESCARRER BAUZÀ, C., RAMIS PALMER, M., GARCÍA BUADES, E. *Profundizando en el análisis del mito del amor romántico y sus relaciones con la violencia contra las mujeres en pareja: análisis cualitativo.* Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad, Madrid, 2007-2011.
- GONZÁLEZ LOZANO, Mª P., MUÑOZ RIVAS, M. J., GRAÑA GÓMEZ, J. L. *Violencia en las relaciones de pareja en adolescentes y jóvenes.* Psicopatología Clínica Legal y Forense, Vol. 3, Nº 3, 2003, pp. 23-39.

Eines d'avaluació

(Explicació de les eines que s'utilitzaran per fer l'avaluació. Si hi ha materials relacionats com ara qüestionaris, enquestes, etc. es referenciaran aquí i s'inclouran al final del document com a annexos.)

VIOLENCIA: TOLERÀNCIA ZERO

Com s'ha desenvolupat el treball a l'aula

(Descripció de com s'ha desenvolupat el treball, per exemple: si els/les alumnes han participat en major o menor mesura, si han demostrat interès, si hi ha temes que despertin més curiositat que altres, etc.)

Valoració d'objectius aconseguits i conclusions

(Valoració de si s'han aconseguit els objectius i explicació de les conclusions a què han arribat professorat i alumnat, un cop realitzada l'activitat.)

Els/les alumnes de la meva tutoria eren un grup molt participatiu i bastant "treballat" pel que fa a sexisme i violència. Tot i això m'ha sorprès com **les noies**, al llarg del desenvolupament de les activitats i en especial en les qüestions en grup de la segona fase sobre l'"amor romàntic", mantenen uns estereotips dels quals diuen estar bastant segures, basats bàsicament en els següents tòpics:

- L'estat natural és tenir parella.
- En nom de l'amor es pot perdonar gairebé tot.
- No els molesta que la seva parella les controlï.
- Està bé i els agrada que el rol femení en la parella sigui el maternal.

Pel que fa **als nois**, podem aplicar els mateixos estereotips afegint-ne d'altres:

- No està bé que la teva parella es vesteixi de manera "provocativa".
- Tampoc els agrada que quedin amb amigats de l'altre sexe.

Val a dir que no ha estat pas la totalitat de la classe qui ha opinat així, però sí més d'un 75%, és a dir, la majoria de nois i noies.

En canvi, pel que fa a la pel·lícula, les **noies** tenien molt clar que les relacions d'aquest tipus poden ser perjudicials. Als **nois** els ha costat més sortir de la literalitat del *film* i, per tant, les aportacions anaven encaminades a defensar que era una exageració de la realitat.

Propostes de millora de l'activitat

(Explicació, un cop finalitzada l'activitat, d'aquelles coses que podrien millorar-la, com per exemple: suprimir alguna part, distribuir les sessions d'una altra manera, etc.)